

Analýza švajčiarskeho trhu z pohľadu ekonomických príležitostí

Švajčiarske hospodárstvo prešlo relatívne dobre recesiou, zaznamenalo sa zlepšenie hospodárskeho vývoja, ktorý sa odrazil aj na trhu práce. **V roku 2013 sa dosiahol vo švajčiarskom hospodárstve celkový rast tvorby HDP vo výške 1,9%.** Podľa posledných odhadov v roku 2014 sa očakáva rast HDP už o 2,4% a v roku 2015 o 2,7%. Riziko negatívnejšieho trendu vo švajčiarskej ekonomike by mohlo byť vyššie ak by poklesli finančné trhy, resp. ďalej sa prehľbovali krízy štátnych dlhov v Európe. Pokles ekonomiky by mohol viesť k zvýšeniu nezamestnanosti. V roku 2012 nezamestnanosť zaznamenala úroveň 2,9%. V priebehu roka **2013** sa situácia na pracovnom trhu mierne zhoršila a **úroveň nezamestnanosti dosiahla za celý rok 3,2%.** Skupina expertov na rok 2014 predpovedá 3,1% a na rok 2015 2,8% úroveň nezamestnanosti. **Inflácia** vo Švajčiarsku zostáva stabilne na nízkej úrovni, s dosiahnutou **úrovňou -0,2% v roku 2013** a predpokladanou 0,2% úrovňou na rok 2014 a 0,4% na rok 2015. Tento vývoj je dôsledkom sily franku, ktorá pôsobila ako brzda na infláciu. Aj napriek tomu, spomalenie globálnej ekonomiky a silný frank (aj po zavedení minimálnej hranice franku voči euru v kurze 1,2) zostávajú rizikovými faktormi budúceho vývoja švajčiarskej ekonomiky.

Podiel hospodárskych odvetví na HDP v mld. CHF a v %

Sektory	2012	%	Hospodárske odvetvia	2012	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo	4,2	0,7	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	4,2	0,7
Priemysel, stavebníctvo a inžinierske staviteľstvo	147,5	24,9	Priemysel, vrátane energie	115,2	19,4
			Stavebníctvo	32,3	5,5
Služby (vrátane obchodu)	409,8	69,1	Obchod, pohostinstvo, doprava a komunikácie	148,4	25,0
			Banky, Ubytovanie a stravovanie, nehnuteľnosti, výskum a vývoj, konzultačné služby	114,4	19,3
			Štátna správa, školstvo, zdravotníctvo, kolektívne a osobné služby	147,0	24,8
Celkom HDP po úpravách (dane a subvencie)	593,0 p		Celkom HDP po úpravách (dane a subvencie)	593,0 p	

Najhlavnejšie a najsilnejšie hospodárske odvetvia:

- farmaceutický, potravinársky, metalurgický, strojársky a hodinársky priemysel, presné strojárstvo, bankový sektor a poisťovníctvo.

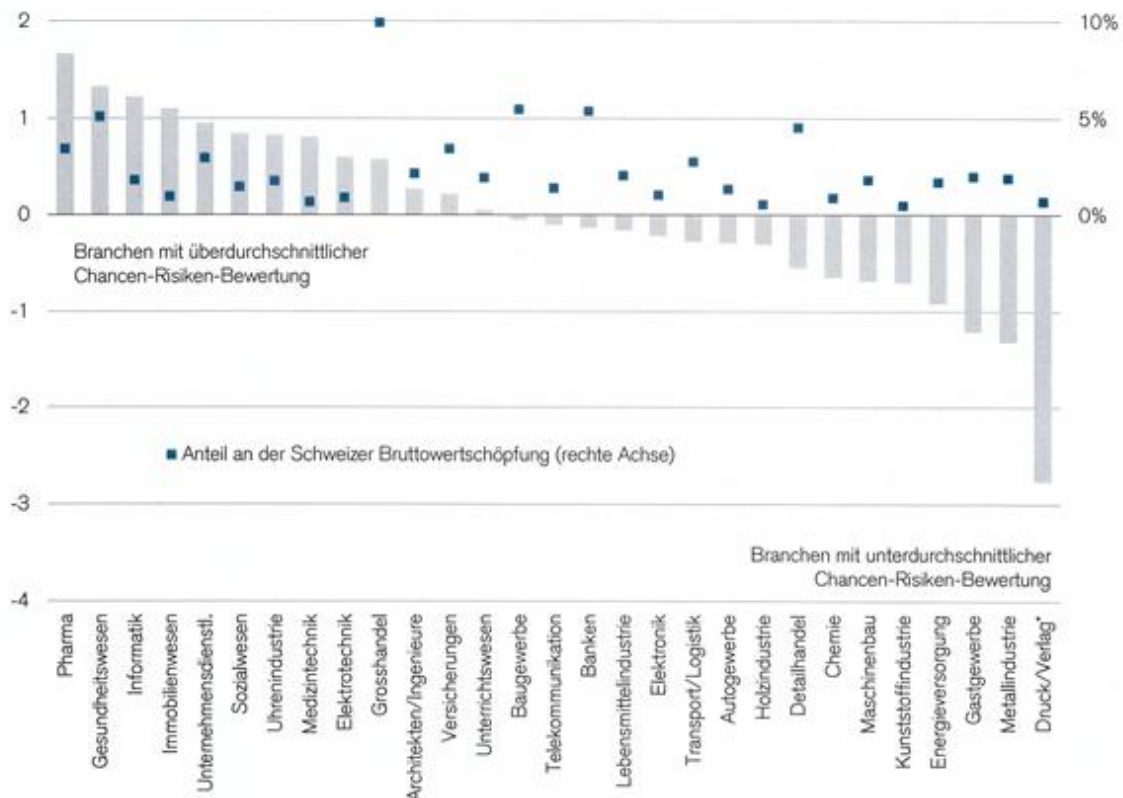
Hrubá pridaná hodnota vybraných hospodárskych odvetví v mld. CHF a podiel na HDP v % , počet zamestnancov (PZ), hodnotenie príležitostí a rizík v strednodobom horizonte (PaR)

Priemysel	2012	%	PZ	PaR	Služby	2012	%	PZ	PaR
Potravinársky priemysel	11,6	2,1	58 000	-0,2 →	Automobilový obchod	7,6	1,4	78 600	-0,3 →
Drevársky priemysel	3,2	0,6	34 000	-0,3 →	Veľkoobchod	55,7	9,9	194 600	0,6 ↗
Tlač a vydavateľstvo	4,0	0,7	35 300	-2,8 →	Maloobchod	25,4	4,5	253 300	-0,5 →
Chemický priemysel	5,0	0,9	27 700	-0,6 ↗	Doprava a logistika	15,5	2,8	121 500	-0,3 →
Farmaceutický priemysel	19,3	3,4	38 000	1,7 ↗	Pošta a telekomunikácie	7,9	1,4	24 400	-0,1 →
Výroba a spracovanie plastov	2,8	0,5	22 200	-0,7 ↗	Ubytovanie a stravovanie	11,2	2,0	169 000	-1,2 →
Metallurgický priemysel	10,7	1,9	95 300	-1,3 ↗	Informatika	10,2	1,8	66 300	1,2 ↗
Elektronický priemysel	5,9	1	27 200	-0,2 ↗	Banky	30,1	5,4	122 700	-0,1 ↗
Hodinársky priemysel	9,9	1,8	45 900	0,8 ↗	Poistovníctvo	19,3	3,5	48 300	0,2 →
Elektrotechnický priemysel	5,1	0,9	35 500	0,6 ↗	Nehnuteľnosť	5,5	1,0	38 100	1,1 →
Strojárske priemysel	10,2	1,8	81 500	-0,7 ↗	Právne, daňové a obchodné poradenstvo	16,6	3,0	123 000	1,0 ↗
Zdravotnícka technika	3,9	0,7	25 200	0,8 ↗	Architektúra a inžinierske kancelárie	12,1	2,2	90 000	0,3 →
					Školstvo	10,9	2,0	195 400	0,0 ↗
Energie	9,6	1,7	24 300	-0,9 →	Zdravotníctvo a starostlivosť	28,6	5,1	306 300	1,3 ↗
Stavebníctvo	30,7	5,5	306 500	-0,1 →	Sociálne služby	8,3	1,5	97 500	0,8 ↗

Zdroj : Credit Suisse Economic Research, 2014

↗ → konjunktúra odvetvia

Hodnotenie príležitostí a rizík v strednodobom horizonte



Syntetický ukazovateľ, Ekonomika = 0 a modré obdĺžniky: podiel vyjadrený v hrubej pridanej hodnote Švajčiarska v% ,
Zdroj : Credit Suisse Economic Research, 2014

Pre väčšinu hospodárskych odvetví vo Švajčiarsku, by mal byť rok 2014 náročným rokom. V tejto zložitej situácii, vystupujú stále viac do popredia štrukturálne silné a slabé stránky rôznych odvetví. Dlhodobé trendy, ako sú demografické zmeny, technologický pokrok a nedostatok zdrojov stimulujú rast niektorých sektorov, zatiaľ čo sa oslabuje potenciál v ďalších oblastiach činnosti.

Vnútroňná dynamika rastu zostane v roku 2014 naďalej silná.

V roku 2014 dosiahne imigrácia podobnú úroveň ako v predchádzajúcom roku a očakáva sa mierny nárast úrokových sadzieb. Rast spotreby by mal byť o niečo nižší ako v roku 2013, ale celkovo sa v domácej ekonomike aj naďalej očakáva jej ďalší rozvoj. Tento vývoj bude mať pozitívny vplyv najmä na stavebníctvo a jeho pridružené odvetvia, ako sú nehnuteľnosti, architektúra a inžinierstvo, rovnako aj výroba priemyselných kovov, dreva a umelých hmôt. Okrem toho, nákupný cestovný ruch by mal aj naďalej rásť. Najcitlivejšie hospodárske odvetvia ako je zdravotníctvo, sociálna oblasť a vzdelávanie by mali v roku 2014 mierne rásť. Avšak rastúci tlak na úspory vo verejnom sektore naďalej brzdí mierne rastúci trend v dlhodobom horizonte. IT sektor zostáva atraktívny pre investície.

Dobré vyhliadky v rôznych odvetviach služieb a výroby

V súvislosti s dosiahnutými výsledkami v predchádzajúcom období farmaceutický priemysel, zdravotníctvo, IT, realitné a poradenské služby majú najlepšie vyhliadky v strednodobom horizonte. Tieto hospodárske odvetvia sú pozitívne ovplyvňované demografickými zmenami, mobilitou, outsourcingom a technologickým pokrokom. Medzi odvetvia s hodnotením príležitostí – rizík vyšším ako priemer je možné zaradiť rôzne odvetvia služieb. Prepojenie a rastúca komplexnosť ekonomiky a spoločnosti majú pozitívny vplyv na dopyt po poradenských právnych, daňových a obchodných službách. Odvetvie informatiky a nehnuteľností ťaží z trendu outsourcingu a profesionality. Rôzne výrobné odvetvia majú tiež veľký rastový potenciál. Dobré vyhliadky v strednodobom horizonte sa tiež týkajú hodinárskeho priemyslu, elektrotechniky a veľkoobchodu. Švajčiarsky hodinársky priemysel ťaží z celosvetového boomu v luxusnom priemysle. Nedostatok zdrojov a globálne trendy vplyvajúce na energetickú efektívnosť a udržateľnosť, sú pre oblasť elektrotechniky, meracej techniky významnými rastovými vektormi. Určitým rizikom pre mnohé odvetvia je riziko nedostatku kvalifikovaných pracovných síl.

Farmaceutický priemysel a zdravotníctvo majú najlepšie vyhliadky v strednodobom horizonte.

Demografický vývoj má rozhodujúci vplyv na farmaceutický priemysel a zdravotníctvo. Rast počtu obyvateľov, starnutie a nárast chronických ochorení spôsobuje pokračujúci rast dopytu po liekoch, lekárskom ošetrovaní a starostlivosti. Rovnako tak v sociálnej oblasti a zdravotníckej techniky je dopyt po produktoch a službách poháňaný demografiou. Aj keď tieto odvetvia predstavujú určité riziká z pohľadu zvyšujúcich sa nákladov a regulácie v oblasti globálneho zdravotníctva, šance na pozitívny rozvoj týchto odvetví plynúce z vyššie uvedených tendencií prevažujú. Príležitosti v týchto odvetviach prevažujú nad možnými rizikami, ako je zvýšený tlak na úspory v zdravotníctve alebo nedostatok kvalifikovaných pracovníkov.

Tradičné priemyselné odvetvia ako je hotelierstvo a gastronómia strácajú z pohľadu strednodobého horizontu.

Naopak riziko pretrvávajúce predovšetkým v slabo štruktúrovaných odvetviach. Hotelierstvo a gastronómia sú podpriemerne hodnotené. Hotelierstvo je obmedzované nadmernou kapacitou a nízkou ziskovosťou z dôvodu konkurencieschopnosti, ktoré napomáhajú znižovaniu bariér pre vstup na trh. Turistické destinácie vo Švajčiarsku musia čeliť silnej medzinárodnej konkurencii. Rýchly rozvoj on-line rezervačných portálov zvyšuje porovnateľnosť služieb cestovného ruchu a posilňuje konkurenčný tlak na celom svete. Silná medzinárodná konkurencia, rastúci tlak na ceny a silná konkurencia substituovaných produktov vystavujú metalurgický priemysel veľkým výzvam. Metalurgický priemysel musí bojovať s relatívne vysokými výrobnými nákladmi na domácom trhu. Okrem toho sa zvyšuje konkurencia v dôsledku technologického pokroku a vývoja alternatívnych materiálov ako sú plasty, drevo a textil. Výroba nábytku, textilný a odevný priemysel čelia zahraničnej konkurencii, ktorá ponúka nižšie ceny. Polygrafický priemysel a vydavateľstvo aj naďalej pociťuje vplyv elektronických médií, digitalizácie a stále nedostatočnou platbou za poskytovanie on-line služieb.

Zvýšené riziko pre finančný sektor

Riziká pre finančný sektor sa v poslednej dobe výrazne zvýšili, čím sa finančný sektor v rámci hodnotenia príležitostí – rizík zaraďuje na priemernú úroveň. So zavedením testu platobnej schopnosti v poisťovníctve a sprísnením predpisov v bankovom sektore na národnej i medzinárodnej úrovni tlak na finančný sektor ešte viac zosilnel.

Výskum a vývoj:

Švajčiarsko je uznávané ako medzinárodné výskumné centrum. Švajčiarsky štátny a súkromný sektor sa veľkej miere angažuje v podpore vedy a techniky. Ako malá krajina s prírodnými zdrojmi a krajina s vysokou prosperitou má obrovskú schopnosť inovovať, čím sa otvárajú obrovské možnosti pre vzájomnú spoluprácu v tejto oblasti. V roku 2012 priame výdavky CH pre oblasť výskumu a vývoja dosiahli výšku 2,1 mld. CHF čo predstavuje 17% zvýšenie v porovnaní s posledným sledovaným obdobím roku 2010. Vynaloženými výdavkami na výskum a vývoj predstavujúcimi 3% HDP, sa radí Švajčiarsko na 6 miesto za Izrael, Švédsko, Fínsko, Japonsko a Južnú Kóreu.

Priame zahraničné investície:

Podľa údajov Eurostatu je Švajčiarsko druhým najväčším investorom v Európe. Zo Švajčiarska pochádza 1/5 dlhodobých investícií v EÚ. Objemom investícií na obyvateľa sa zaraďuje Švajčiarsko na 6.-7. miesto vo svete. Podľa údajov Švajčiarskej národnej banky švajčiarske priame investície do zahraničia predstavovali k 31.12.2012 výšku 1 070,5 mld. CHF a zahraničné priame investície vo Švajčiarsku

predstavovali k 31.12.2012 výšku 671,6 mld. CHF. V rámci celkového stavu švajčiarskych investícií v zahraničí najvyšší podiel predstavujú investície do USA 18,8% a v rámci EÚ do Luxemburska 9,3%, Veľkej Británie 7,7 % a do Holandska 5,7%. Najviac investícií smerovalo do oblasti sociálnych služieb a obchodu a do chemického priemyslu.

Zahraničný obchod Švajčiarska - Import

Švajčiarsko dovážalo najmä suroviny a výrobky chemického a farmaceutického priemyslu, stroje, presné nástroje, hodiny, bižutériu, dopravné prostriedky. Najvyšší dovoz má Švajčiarsko naďalej zo susedných štátov. V roku 2013 to bolo 28,2 % z Nemecka, 10,1% z Talianska a 8,3% z Francúzska. Z Číny a z USA 6,1 %. Rakúsko obsadilo 6. priečku s podielom 4,3 %. S veľkým odstupom si aj naďalej budú udržiavať najvýznamnejšie postavenie Nemecko, Taliansko a Francúzsko, ktoré tvoria 46,6 % švajčiarskeho dovozu. Najvýznamnejším globálnym partnerom v dovoze je však EÚ, z ktorej pochádza 73 % švajčiarskych dovozov.

Podiel hlavných tovarových skupín a podskupín švajčiarskeho importu v mld. CHF a v % vyjadrení:

Komodity SITC	SITC2	SITC3	2013*	%
Výrobky chemického priemyslu a substancie	Hotové chemické výrobky	Liečivá, vitamíny, diagnostické prípravky	41,82	22,5
Stroje, zariadenia, elektronika	Priemyselné stroje	Strojárstvo	30,2	16,3
Presné nástroje, hodinky a šperky	Šperky a zmiešaný tovar z drahých kovov	Šperky	18,85	10,1
Energetické výrobky	Hrubé oleje a ropné destiláty	Hrubé ropné oleje	14,27	7,7
Dopravné prostriedky	Cestné vozidlá	Cestné vozidlá na prepravu osôb	15,89	8,6
Kovy a kovové výrobky	Kovové výrobky	Kovové konštrukcie	14,12	7,6
Produkty poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu	Potraviny, nápoje a tabak	Potraviny pripravené na spotrebu	14,05	7,6
Textil, odevy a obuv	Odevy	Vrchné oblečenie	8,9	4,8
Koža, kaučuk, plasty	Plasty	Hotové výrobky z plastov (okrem oblečenia a topánok)	6,36	3,4
Papier a grafické výrobky	Grafické výrobky	Knihy, noviny, časopisy	4,3	2,3
Kamene a zeminy	Sklo	Sklo pre remeslá a priemysel	3,0	1,6
Iné	Interiérové zariadenie	Nábytok	14,01	7,5
Celkom			185,77	

Zdroj: www.snb.ch, swiss-impex, www.ezv.admin.ch, predbežné údaje aktualizované k 28.2.2014*